

Watertoren Groenendijk, tussen functionaliteit en beleving.

TM Johansen Skovsted - Veldhuis
ism Servais engineering architectural & Studiebureau Georges

september 2024

Het project heeft als doel de watertoren Groenendijk publiek toegankelijk te maken als 'belevingstoren' door middel van een bijkomende trap en lift. Het doel is om een toeristische trekpleister te creëren waar bezoekers kunnen genieten van het typische West-Vlaamse landschap en daarnaast iets kunnen bijleren over de werking van de watertoren. De constructie is gratis te bezoeken. De watertoren blijft actief als wateropslag buffer en drager van telecom antennes.

Opdrachtgever Aquaduin wil als intergemeentelijk samenwerkings-verband de gemeenten en hun inwoners nog meer ten dienste zijn door de inwoners van Koksijde en de naburige gemeenten mee te laten genieten van "hun" tot nu toe ontoegankelijke watertoren. Daarnaast heeft Aquaduin met dit project als doel het toerisme te stimuleren, het karakteristieke West-Vlaamse landschap in de kijker te zetten en duurzame waterwinning- en productie binnen het bedrijf op de voorgrond te plaatsen.

Onthaal en start van de wandeling

De wandeling voor bezoekers start vanaf het welkomstpaviljoen aan de Nieuwpoortsteenweg. Dit paviljoen legt door zijn stalen gevelbekleding, veelhoekige vorm en overkragend stalen dak een duidelijke link met de nieuwe trapstructuur. De scherpste hoek van het paviljoen richt zich naar de parking waardoor de blik van de bezoekers geleid wordt langsheen de reflectieve gevelbekleding naar het omringde groen en de bomen. Nabij de bank en luifels kunnen bezoekers beschut even rusten of elkaar opwachten alvorens de tocht naar boven aan te vatten. Binnenin het paviljoen is er een kleine bergruimte en een mindervalidentoilet voorzien. Vanaf het inkompaviljoen kronkelt een nieuw pad tussen de bomen en grasduinen zich een weg naar de start van de trap en de lift.

De nieuwe trap en liftstructuur

De wens om een uitkijkplatform en bestaande binnenruimte op 42m hoogte publiek toegankelijk te maken heeft zich vertaald in een nieuwe lifttoren naast de bestaande watertoren en een meanderende trapstructuur die omhoog rijst vanop het landschap tot aan de kroon van Watertoren Groenendijk bovenaan. Vanop de trap en de tussenbordessen krijgt men spectaculaire zichten doorheen de kruin van de bomen, langsheen de iconische bestaande watertoren en naar de nieuwe structuren. De spectaculaire vergezichten over het kustgebied en de polder zijn de beloning voor eenieder die via dit 'bergpad' omhoog gewandeld is.

Door slanke structuren toe te voegen voor de trap en de lift die de bestaande watertoren op een minimaal aantal punten raken blijft de iconische vorm van Watertoren Groenendijk voldoende duidelijk leesbaar. De huidige schoonheid en elegantie van het gebouw worden gerespecteerd en geaccentueerd. De nieuwe trap en liftkoker worden gebouwd uit staal wat het geheel een robuuste en industriële uitstraling geeft. De tienhoekige vorm van de liftkoker alsook de slanke vinnen op de gevel brengen een interessante schaduwwerking op dit nieuwe volume. Een link naar de profilering in de stam en kroon van de bestaande watertoren die destijds met kunde en vakmanschap werd gerealiseerd. De trapstructuur zweeft tussen functionaliteit en beleving. Het is enerzijds de toegang- en vluchtroute van het uitkijkplatform bovenaan. Het is anderzijds een belevingsparcours voor bezoekers die zich aan de klim wagen om te genieten van het zicht vanop diverse bordessen. Een verfijnde borstwering, het toevoegen van een aantal banken om te rusten geven een duidelijk publiek karakter aan de nieuwe structuur.

Een grote poort onderaan het laatste bordes kan de trapstructuur in functie van de veiligheid buiten de bezoeken afsluiten.

ONTHAALPAVILJOEN, ZIJDE NIEUWPOORTSTEENWEG (BOVEN) EN ZIJDE LANDSCHAPSPAD (ONDER)

BEELD WATERTOREN VANOP HET LANDSCHAPSPAD

De wolkenkamer en het uitzichtplatform

Het bestaande uitzichtplatform bovenaan de toren worden gerenoveerd zodoende de unieke belvédère de noodzakelijke kwaliteiten te geven voor een publiek uitzichtpunt. De borstwering wordt vernieuwd. Een nieuwe loggia onder het bestaande dak is een beschutte plek voor bezoekers om diverse info panelen door te nemen die de werking van de toren toelichten.

In de toekomst kan de huidige binnenruimte verder worden ingericht. De wolkenkamer kan een multifunctionele vergader- en ontmoetingsruimte die voor diverse activiteiten kan ingezet worden. De nodige voorzieningen worden genomen bij de rioleringen om deze aansluitingen te kunnen waarmaken.

In het bestaande betondak wordt een grotere opening gecreeërd ivf: toekomstige natuurlijke verluchting, aansluiten ventilatie, rookkoepel bestaande stam watertoren.

Het huidige buitenschrijnwerk wordt vervangen.

De huidige dakbedekking wordt vervangen, er wordt een isolatiepakket voorzien. Op het dak worden zonnepanelen geplaatst.

De toekomstige binnenwanden worden geduid via een stippellijn op de plannen.

Drager van telecom antennes

Het ontwerp hergroepeert de al aanwezige antennes op vijf daarvoor speciaal voorziene locaties: de kroon van de lift, boven op het kegelvormige dak van de wolkenkamer en drie panelen op de rand van de kelk van de watertoren. Hierdoor wordt enerzijds de signatuur van de watertoren niet overstemd door telecomapparatuur en anderzijds de bezoekerservaring- en veiligheid niet gecompromitteerd door de aanwezige apparatuur. De bekabeling naar de antennes vertrekkende vanuit de stam van de watertoren en liftschacht verloopt verborgen tot aan de antennes om vandalisme uit te sluiten.

BEELD TRAPSTRUCTUUR VANOP EEN TUSSENBORDES